

Pogovori.

Gosp. P. S. v K. Torej „pripravili ste se, prvič kaj poslati med svet“. Če se Vam ni kaj posrečilo dobro, prosite „mile sodbe“. Milo hočemo soditi, a — po pravici. In po tej pravici moramo précej reči, da za naš list niso godne Vaše poslane tri pesmi. Précej, ko smo brali „Pogin gradu Felsenburg. Balada“, smo domnevali, kakšen bo ta „pogin“. In ob začetku: „Kjer groblja mahovita še dan-današnji dan! To je več kakor preveč. In potem gre dalje v rimani prozi, kako grajščak kolne vročino — da bi on bolje naredil bil, ko bi stvaril sam. Pa se prevleče nebo z oblaki — strese se zemlja in — pretrese se skala, pa „z graščakom vred poslopje pogrezne se v prepad“. Da kliče: „pravičen Bog si, večni, da kaznoval si me —“ je prav lepo — ali motivacija k situaciji se nam zdi prisiljena. Pa pogledajte tudi rime: „Trdno je — krasili še.“ „Vrtič je — sprehajal se“; „Danes je — bilo vse“, „Sliši se — si me“ . . . to je tako navadna, prav otroška, ne pa „moška“ rima! Pri drugi: „Hčerka na materinem grobu“ ste pripomnili, da je čudno, da „hčerka“ in ne „hči“ že tika svojo mater. Verjemite, ako bi je „hčerka“ ne tikala — bi jo hči še manj; vsaj pri našem ljudstvu. Posebne ljubezni pa tudi ne klije in priča pesmica, ker je preveč umetna, ne pa pristrčna. O, le vzemite si v vzgled ono „Hči na grobu matere“: „Jaz sirota ne zaspim!“ So pač misli precēj tiste, a čuti so res „hčerini“. — Že smo rekli nekomu v teh „pogovorih“, da se o

apostrofu in z apostrofom ne bomo prepirali. Če pa Vi pišete: „apostrofiranje v slovenski poeziji ni več v rabi, trobi Stritar“, potem Vam moramo reči, da je to samo svoje-glavnost, da ga Vi še rabite, ker bi se mu bili lahko popolnoma izognili. Tudi naša misel je, da je apostrof le slab nadomeščaj za glas; zato ga ne bomo prav nič pogrešali, če ga ne bo v vseh Vaših pesmih, kar jih bodele morebiti še zložili. Če berete lepe pesmi — dobrih naših sedanjih pesnikov, kje ga še najdete? Čemu ga torej nalašč vlečete zopet v rabo? — In kaj naj rečemo slednjič o Vaši „Gazeli“? Vse je prevara! kličete pesimistično in patetično. In da bi se Vam verjela ta trditev, privedli ste kot pričo samega Pilata, o katerem zopet pojasnujete, da je bil skeptik, in ko je rekel: Kaj je resnice, je hotel reči: resnice ni. Ali ste tudi Vi skeptik, da podpirate s takimi razlogi svoj razlog? Potem Vam lahko rečemo tudi: resnica ni — to! In morebiti bodele Vi nam dali „kontra“ — to ni resnica! Sicer pa, če se komu prijatelj v čem zameri, no, ni da bi précej morali vsi ljudje zvedeti, da se je to zgodilo, kakor je malenkostno, če kdo zapoje „o prevarjeni ljubezni“, ki je ogrevala njegovo „neizkušeno“ srce. Želimo, da izpolnite obljubo in pošljete kaj v prozi. Pravite: „kajti, da sem boljši v prozi, in jako slab v vezani besedi, to priznavam sam.“ Drugo priznavamo i mi — prvo bomo priznali, kadar nam kaj določite. Do tedaj: zdravje in pogum!

Koseskega slavnost. Pred dvanajstimi leti se je vzdala v Vrbi spominska plošča originalnemu pesniku in učenjaku dr. Jakopu Zupanu. Ob isti priliki se je sprožila tudi misel, da bi se skoro primerno proslavil bližnji rojak Županov, namreč naš pesnik Ivan Vesel Koseski. Iznova so se svojega rojaka Koseskega spomnili Moravčani letos, o priliki stoletnice njegovega rojstva. Sklenili so vzdati mu v rodni dom spominsko ploščo in z odkritjem te plošče združiti lepo

narodno slavnost. Ta lepa namera jim je krasno uspela, in slavnost Koseskega je bila brez dvombe jedna najmikavnejših in najpri-srčnejših, kar se jih je letos obhajalo širom slovenskega sveta. Godila se je slavnost v 14. dan velikega srpana. Najpreje je bilo cerkveno opravilo v domači cerkvi v Spodnjih Kosezah. Tu je imel prekrasen govor prečast. gosp. Tomo Zupan, ki je v navdušenih, svetim ognjem prešinjenih besedah slavil Koseskega, moža rodoljubnega, pravičnega in

pobožnega, in iskreno opominjal mladino, naj vodijo tudi njo, kakor slavljenca, one kri-late besede: vse za vero, dom, cesarja. Po službi božji so šli gostje in domačini, med njimi lep venec deklet v pristnih narod-nih nošah, k rojstvenemu domu Koseskega. Slavnostni govor je ondi govoril moravški rojak, priznani naš pripovedovalec dr. Fran-čišek Detela. Omenjajoč drugih tukajšnjih slavnih rojakov: dr. Jakopa Župana, Janka Krsnika, Jurija barona Vege, škofa Mateja Ravnikarja, prešel je na Koseskega in risal njegovo mladost, šolanje in službe. Jasno je predočil čase, v katerih je živel in pel naš Koseski. Podal je pregled njegovih najlepših pesmij in primerno poudarjal, kako velikega pomena so bili ob svojem času ti rodoljubni spevi in kako mogočno so dramili zaspene naše rojake in budili med njimi slovensko zavest. Pravil je tudi, da je bil Koseski leta 1848. v Trstu v vrsti najbolj gorečih in zve-stih državljanov, ki so ohranili Trst v onih razburkanih časih avstrijskemu orlu. Ko je končal govornik, pala je zavesa in zalesketal

se je v solncu zlati napis na spominski plošči. Napis se glasi:

*V tej hiši se je rodil
12. kimovca l. 1798.
slovenski pesnik*

*Ivan Vesel Koseski,
umrl v Trstu 26. sušca l. 1884.*

Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!

Ob stoletnici rojstva postavili rojaki.

Tako se je prelepo zvršila Koseskega slavnost, katere se je udeležilo več naših odličnjakov, mnogo narodnih društev ter neštete množice preprostega naroda, ki je pri-spel, da zahvali Koseskega za visoko pesem slovenskega oratarja, za prekrasni spev „Kdo je mar?“ S to slavnostjo pa so Slovenci primerno pokazali hvaležnost pevcu budi-telju za nevenljive zasluge, katerih si je zanje pridobil v družbi z dr. Jan. Bleiweisom v burnih časih našega narodnega pokreta in preporoda.

Podkrajec.

Narodna pesem.

Napitnica.

To leto je dobro,
To vince sladko,
Le daj nam ga Bohnja
Še letos tako.

Naj pije dušica
Vse dni in noči,
Al' bolj ko ga pije,
Še več ga želi.

Pa hlapčon koj rata
Pri mizi gospod,
Visoko obrajta
Svoj kmetiški rod.

Da, to stori vince:
Sem tud' jaz škof bil,
Sem se ga bil s'noči
Prav fletno napil.

Pri prvem poliču
Mu jezik ne grè,
Pri drugem že ktero
Po nemško pové.

Pri tretjem zna laško,
Francosko tud' vmes,
Modruje globoko,
Da nima ga čez.

Da tudi ta rajnki
Je vince rad pil,
Al' vender poštenja
Ni zraven zapil.

Ta šmentana pijača
'Ma tako lastnost,
Da kmeta, beráča
Pripravi v norost.

C'lo žlahtnim gospodom
Dá rada po glav',
Da z nizkim narodom
Se valja po trav'.

Na grob mi denite
Za znamnje štrtin,
Da bode vsem p'jancem
Za veden spomin: